

Læring og mestring i bokstavlæring, lese- og skrivestart

1

Mengdetrening tilpasset elevens bokstavkunnskap

I Astas hånd ligger en kule. Damen sier at den er magisk.

- Gni den og ønske noe, sier hun.

Men bare når det virkelig behøves.

Asta takker damen og rusler mot skolen

I Asta er kule i lilla er e
 k i la. Ame s er a r r e i t r ma i sk.
 - i i t e o i
 k o i s k o o s e er k o i. Me l are e r
 e r
 - A er k i e l e k e s.
 As a r r a k k e r a m e o i r r s l e r m o r s k o l e

2

---

e = x

u = |

n = |

g = |

ø = |

h = |

d = |

i = r

p = |

t = |

v = |

Kk

Karin har mange k'er i kroppen.
 Karin peker:
 Her er et kne.
 Her er en muskel.
 Her er en knokkel.
 Her er et kranium.

★ kne
 pulke
 kje
 Karin kje.
 Karin klar og klar.

Hjertet er en muskel.
 Hjertet ditt er like stort som brystveven din.
 Hjertet pumper blodet rundt.
 Hjertet slår og slår.
 Slagene kalles puls.
 Når du sover, er pulsen lav.
 Når du leker, er pulsen høy.
 Når du spiller, er pulsen høy.
 Når du spiller, er pulsen høy.
 Når du spiller, er pulsen høy.
 Når du spiller, er pulsen høy.

3

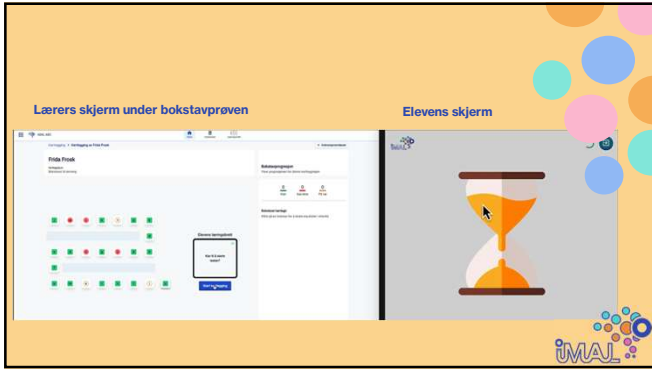

7

8

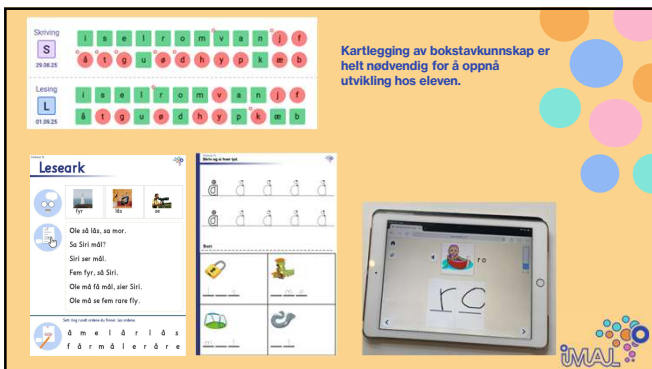

9

Arbeidsminnet utvikles fra barn til voksen, men arbeidsminnet er ikke trenbart.

1. Se bokstaven
2. Koble bokstaven til riktig lyd
3. Lese sammen bokstavene til lyd (syntese)
4. Knytte lest ord til betydning

10

Leseark

Ole så lås, sa mor.
 Sa Siri mål?
 Siri ser mål.
 Fem fyr, så Siri.
 Ole må få mål, sier Siri.
 Ole må se fem rare fly.

Sett ring rundt ordene du finner. Les ordene.

å m e l å r l å s
 f å r m å l e r å r e

11

Multisensoriske arbeidsmåter - eleven setter lyd på bokstaven

12

Innkode ny bokstav-lyd-forbindelse

Øve inn bokstav-lyd-forbindelse. Brukes til å øve inn både lese- og skrivebokstaver

Arbeidsmåte

- Skriv og si bokstavlyden én gang
- Snu blyanten for hver gang bokstaven er skrevet og sagt
- Gjenta minst 6 ganger

13

Gjenhenting til skrivning

Lagingsbokstaven settes inn i ord sammen med kun lærte bokstaver, og skrives etter arbeidsmåtene for ordskrivning.

Arbeidsmåte for ordskrivning

- Artikuler ordet.
- Skriv og si hver bokstavlyd.
- Les sammen med syntese.

14

Hvordan utnytte minneposene?

15

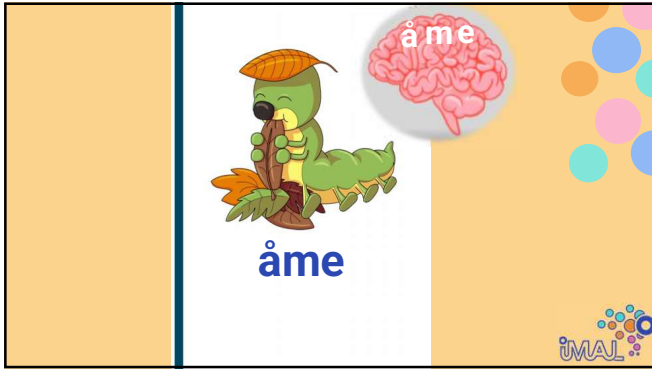

16

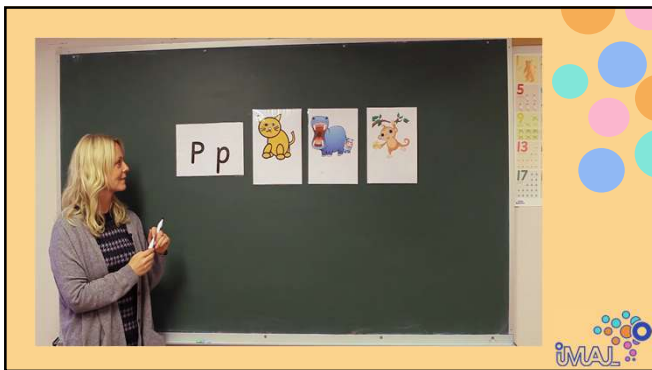

17

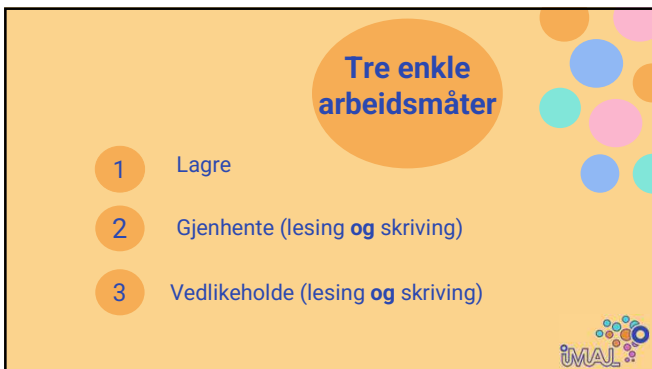

18

Lagre bokstav-lyd-forbindelse

Øve inn bokstav-lyd-forbindelse. Brukes til å øve inn både lese- og skrivebokstaver.

Arbeidsmåte

- Skriv og si hver bokstavlyd på hele linja
- Pek og les alle bokstavene på hver linje

Lagingsaktivitet bør alltid etterfølges av gjenhenting til skrivning eller gjenhenting til lesing, aller helst begge.

19

Oppgaver til lagring og gjenhenting til skrivning

Arbeidsark

Læringsbrett

20

Lagre og gjenhente til lesing

Arbeidsmåte

- Skriv og si hver bokstavlyd
- Pek og les bokstavene som er skrevet, med bokstavens lyd
- Lese bokstavrekke
- Lese stavelser med syntese

21

... og gjenhenting til lesing!

Læringsbrett

Arbeidsark

tr n t i o t d i f e t
a j t m s t v r

i t a t e t e t i t a t o t
å t

nål

UMAL

22

Vedlikehold til lesing

Lesetrening med individuelle leseark

Leseark

Leseark

UMAL

23

Vedlikehold til skrivning

Læringsbrett

Oppgaveark

UMAL

24

Alternativ til samtale om lyd i ord
Læringsbrettet / smartboard

25

Tiltak når eleven utelater bokstaver i ord som skal skrives.

- Skriv ord til bilde, med støtte i lydstreker for hver bokstavi lyd
- Eleven sier ordet for det skrives
- Dersom eleven utelater en bokstav, vis lydstreket bokstaven skal stå på.
- Vis hvor utelatt lyd skal stå i ordet.
- Be eleven si ordet sakte tre ganger for å prøve å fange opp lyden som mangler

26

IMAL- øving på læringsbrett

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Lagre og gjenhente til skriving	Gjenhente til å lese bokstaver	Gjenhente til å lese stavelser	Lytte ut lyd i ord	Vedlikehold - lese ord	Vedlikehold - skrive ord	Vedlikehold - lese setninger

27

Tiltak bokstavplukking lesing på arbeidsark

- Øv på å trekke sammen stavelser som starter med vokal
- Vi at man kan holde på vokalen, hel til den treffer neste bokstav
- Når eleven mestrer stavelser med vokal først, kan man øke vanskegrad til nonord med tre bokstaver (læringsbrett)
- Avslutt med å øve på reelle ord.

28

Tre enkle arbeidsmåter

- 1 Kartlegge bokstav-lyd-forbindelsen, både lesing og skrivning
- 2 Lagre
- 3 Gjenhente (lesing og skrivning)
- 4 Vedlikeholde (lesing og skrivning)

29

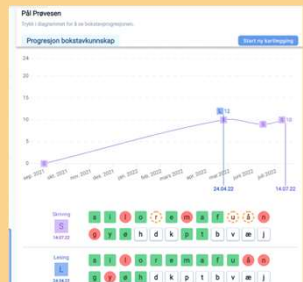

På Proppen

Proppens bokstavkunnskap

Hva er bokstavkunnskap?
 Bokstavkunnskap er å kunne identifisere bokstaver og lyde som bokstaver utgjør.
 Bokstavkunnskap er viktig for å kunne lese og skrive.
 Bokstavkunnskap er viktig for å kunne forstå og bruke språk.
 Bokstavkunnskap er viktig for å kunne lære seg nye ord.
 Bokstavkunnskap er viktig for å kunne forstå og bruke språk.

30

31

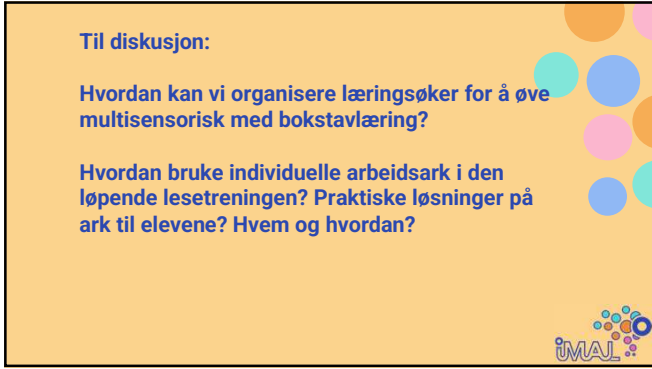

32
